

ársaság.
január
saját
ésre

sa.
zottság
e és a
nyere-
folytán
módo-
évre.
a.
meg-
sa.
ság.

gyonuk
csenek.
nylésen
küzött
eiket a
ánál a
a köz-
ak-
melyek
ben a
-3.1.)

9-1.1
g tu-
ertés-
előtt
ogjuk
1-én.
y.

10

köz-
joga
más-
ruár
ta-
rlej-
fog
yzői
neg-
uár

r,
44

Szerkesztőségi iroda:
Nagybecskerek,
Zápolya-utca 1-ső szám,
ahová a lap szellemi részét illető
minden közlemény intézendő.
Kiadóhivatal:
Pleitiz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Zápolya-utca 1.
ahová a hirdetések, az előfizeté-
sek és a lap szétküldésére vo-
natkozó felajánlások intézendők.
Telefon 21. szám.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.
Felelős szerkesztő: Dr. Brájer Lajos.

Előfizetési árak:
Egész évre ———— 24 kor.
Félévre ———— 12 .
Negyedévre ———— 6 .
Egy hóra ———— 2 .
— Egyes szám ára 8 fill. —
Hirdetések
a kiadóhivatalban fogadtatnak el
Azonkívül az összes hirdetési
irodáknak.
Megjelenik
vasár- és ünnepnapok kivételével
minden nap délután 5 órakor.

Nagybecskerek, 1907. XXXVI. évfolyam. 12. szám. Kedd, január 15.

A közigazgatási bizottság ülése.

Nagybecskerek, január 15.
Torontálvármegye közigazgatási bizottsága, mint már röviden jeleztük, tegnap tartotta január havi rendes ülését a vármegyeházán Botka Béla főispán elnöklésével.
Az ülésen jelen voltak: Dr. Vinczevidy Ernő m. főjegyző, Poroszkay Béla m. főügyész, dr. Plechl Szilárd m. főorvos, dr. Riesz Jakab n. árvaszéki elnök, Tóth István kir. tan. pénzügyigazgató, Láng István kir. tanfelügyelő, Faur Kornél kir. főmérnök, dr. Boros Dezső kir. ügyész, Babics József, ifj. dr. Daniel Pál, dr. Gyertyánfy László, dr. Mangold Ssmu, Schulpe Vilmos, Steinitzer Géza, Vinczevidy Izsó bizottsági tagok, Bielsk Antal, Rigó István, Szilágyi Albert, Filkovich Boldizsár, Hertslendy Ferenc, Farkas Vince, Vuchetich István, dr. Soós Ferenc és Demkó István előadók.
Az ülés kiemelkedőbb különös mezein kívül, amelyeket lapunk tegnapi számában már közöltünk, ma adjuk itt a havi jelentéseket a következőkben:
Tóth István kir. tan., pénzügyigazgató havi jelentése a következő:
Torontálvármegye mint törvényhatóság területén állami egyenesadó címén 1905. év végével hátralék volt 3.979.238 kor. 28 fillér. Az 1906. évi tartozásnak és utólagos előírásnak I-IV. évközi esedéke 9.876.120 kor. 20 fillér. Összes tartozás 13.855.358 kor. 48 fillér. Törlesztés 451.459 kor. 58 fillér. Megállapított tartozás 13.403.898 kor. 90 fillér. Befizetés 10.009.679 kor. 48 fillér. Hátralék 3.394.219 kor. 42 fillér, vagyis az össztartozásnak 25%-a. Az 1906. évi december havi befizetés 315.193 kor. 66 fillérrel, az egész évi befizetés pedig 4.832.718 kor. 21 fillérrel volt kedvezőbb, mint az 1905. évi hasonló időszakban teljesített befizetések voltak. Hadmentességi díjban megállapított tartozás 579.682 kor. 10 fillér, befizetés 198.503 kor. 88 fillér. Hátralék 381.178 kor. 22 fillér, vagyis az össztartozás 66%-a. Az 1906. évi december havi befizetés 26.668 kor. 60 fillérrel, az egész évi befizetés pedig 117.384 kor. 20 fillérrel volt az előző évi hasonló időszakban teljesített befizetésekkel szemben kedvezőbb. A 2018/906. sz. pénzügyminiszeri rendelet alapján 1906. évi december hóban 55 esetben

109.198 kor. 95 fillér állami egyenesadó, 89 esetben 37.164 kor. 64 fillér bélyeg- és jogilleték erejéig engedélyezett fizetési halasztás, illetve részletfizetési, továbbá 54 esetben engedélyezett a pénzügyigazgatóság ideiglenes házadomentességét. Intézkedett a pénzügyigazgatóság továbbá az iránt, hogy a községi egyenesadó és hadmentességi díj főkönyvek a fenálló szabályokban megállapított határidőben lezárassanak.
Jelenti végül a pénzügyigazgató, hogy miután a pénzügyigazgatóság azt tapasztalta, hogy a községi közegek a bélyeg- és jogilletékek behajtását lánghán fogatosítják: ennelfogva körrendeletben szabályszerű erőlyes eljárásra utasították.
Láng István kir. tanfelügyelő havi jelentésének megtétele után bejelentette, hogy a vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter a magyarpadói állami ovoda szervezését kimondta s ezen ovodához Czeglédyné-Pap Jolán brassó-apácai óvónőt áthelyezte. Faur Demeter szerbcsanádi gör. kath. tanító végleg nyugdíjba lett helyezve.
A nagybikácsi községi iskolához Desfert Péter okl. tanító megválasztása jóváhagyást nyert. Telbisz Péter és Szabó Pál óbessenyői községi tanító díjlevele megerősítést nyert. Pappné-Salczér Gabriella berezsztóci állami iskolai tanítónő elleni fegyelmi vizsgálat felebbezésének figyelembe vételével be lett szüntetve. Egy állami tanító ellen a fegyelmi vizsgálat meg lett indítva.
Gyertyámos, Mokrin, Torontálsziget, Kumán, Basahid, Pészak, Bótos, Ujpecs község iskola-építésére, fejlesztésére lett kötelezve. Lukácsfalva község az iskola rendbehozatalára utasított. A szerbaradáci, románkécsai, törökkanizsai gör. kel. szerb, a tótaradáci ágost. hitv. ev., a románkécsai gör. kel. román, iskolai hiányok pótlására, rendezésére az illetékes egyházmegyei főhatóság meg lett keressve.
Kiskomlós, Végszentmihály község ovoda szervezésére, Gyertyámos község az óvónői fizetés felemlésére lett kötelezve. Istvánföld, Tógyér, Boka, Horvátkécsa, Györgyháza, Csóka, Baránda községben a 3% os ovodai pótdó kivetéséhez a miniszter hozzájárult.
Kirity Veka fényi gör. kel. szerb hitközségi elnök azért, mert a tanítótóltozás bejelentését megtagadta. 50 korona pénzbírságban lett elmarasztalva.
Faur Kornél, az államépítészeti hivatal főnöke havi jelentésében a következőket adja elő:
A téli idők miatt, ugy az állami, mint a törvényhatósági közutakon csakis a rendes ut-

fentartási munkálatok voltak folyamatban. Ugyanez okból az állami beruházási hitel terhére még kiépítendő törvényhatósági közutakon is szünetel a munka, kivéve a billéd—csenei közutra még kiszállítandó kő, kavics és zuzaléknak vasuti szállítási és a depónián való lerakási munkálatait, a melyek folyamatban voltak. Jelentem továbbá, hogy Dolác községben 1906. évi december hó 16-ikán postai ügyökség lépett életbe. Ugyancsak új postaügynökség lépett életbe Farkasdon január 10 ikén „Farkasd Torontálmegye” elnevezéssel. Végül jelenti a főmérnök, hogy a kereskedelmi miniszter megengedte, hogy Nagyteremia községben a posta- és táviró hivatal táviróval egyesíttessék. A táviró a folyó év elején államköltségen fog berendeztetni.
Dr. Plechl Szilárd m. főorvos havi jelentése szerint a december havi közegészségi viszonyok az egész évrnek megfelelően zártak. A ragályos betegségek közül csak a difteritisz és kanyaró mutat az előző hónapoz hasonlítva csekély emelkedést. Számszerint bejelentettek 46 vörheny, 10 tifusz, 47 difteritisz, 101 kanyaró, 19 hőhurut, 20 fültő mirigylob, 7 bányahimlő esetet. Egyéb betegségek közül főleműti a főorvos a gyakori hurutos toroklobokat és csuros bántalmakat. Iskolákat be kellett zárni Óbessenyőn vörheny, Tomssévácson és Aracson kanyaró és Szécsányon difteritisz miatt. Ovodákat bezártak Óbessenyőn vörheny, Aracson és Nagykikindán kanyaró és Szécsányon difteritisz miatt. A m. főorvos december hó 15 ikén Tarnasvárott tartott szülésznői vizsgán mint kiküldött részt vett és megvizsgálta a nagykikindai és nagybecskereki gyógyszerárakat.
Dr. Boros Dezső kir. ügyész jelentése szerint a börtönökben mindenütt kifogástalanok az állapotok.
Több kisebb jelentőségű felebbezési és kihágási ügy elintézésével az ülés véget ért.
A jövő havi ülést február 11-ikére tűzték ki.
Uj nemzeti pártalakulás. Fővárosi tudósítónk jelenti: A dr. Polit Mihály vezetése alatt álló régi szerb nemzeti párt, jó forrásból nyert értékelés szerint, legközelebb föloszlik. E célból Ujvidékre pártgyűlést hívnak egybe. A föloszlás kimondása után elhatározták, hogy új program alapján új pártot szerveznek, de a radikális pártba nem lépnek be. A mozgalom és új irány székhelye Nagykikinda, amelyben az új szervezkedés már megindult. Főleg Torontálmegyében akar az új párt horvátországi önálló szerb párt programjához és elveihöz hasonló program alapján szervezkedni.

A „TORONTÁL” tárcája.

Egy típus.
A bíró: Az ön neve Charlotte Miquel, kora 32 év; — állapota? ... Lássá, ez az, ami fölött vitatkoznak a hozzátértők: ön asszony is, özvegy is, sőt még leány is egy személyben.
A vádlott: Bíró ur, ön sérteget.
A bíró: Eszem ágában sincs, kisasszony; csak a tényt állapítom meg, mert ez fontos szereppel bír ebben a bonyolult ügyben, amely tarkább az ön kitalálásánál. De menjünk tovább. Tudja, mivel vádolja őt Martin Russe ur?
A vádlott: Tudom és csodálom, hogy ez az ur elég vakmerő, engem ide hurcoltatni a kompromittáló nyilvánosság elé, pellengére állítani a becsületemet és megdöbölni a szerelmemet, amelyet egy gyöngye pillanatban íránta tápláltam.
A bíró: Helyes, helyes, mindez igen költőiesen hangzik, de azért a valóság mégis szigorú arányokat vet önmre.
A vádlott (felpattan s ekkor pompásan érvényesül gyönyörű alakja, izléses eleganciája és a szépségnek egész méltósága): Arányokat... én reám?!
A bíró: Sajnos, igen. Különbben lapozunk egy kissé az ön multjában. Az akták sok mindent tudnak. Tudják mindenekelőtt azt, hogy ön bölcs előrelátással akként rendezte be személyiségét, hogy négy név alá burkolta a karrierjének egyes fejezeteit. Van leányneve, amelyet az atyjától nyert; van asszonyi neve, amelyet az első férje adott, akitől elvált; van azután özvegyi neve egy férj után, aki sohasem élt; és végül van egy neve, amelyet a — házasságközvetítők irodájában hozott forgalomba...

A vádlott: Pardon...
A bíró: Talán tévedtem?
A vádlott (szemlélve): Nem. De a bíróság kegyetlenül ítéli meg ezeket a dolgokat: hiszen merő kíméletből vetettem le az apám nevét és cseréltem fel a többit is!
A bíró: Értém... Azonban haladjunk tovább a kutatásban.
A vádlott: Ökvetlenül szükséges az?
A bíró: Sajnos, igen... Az akták tehát elmondják, hogy ön husz éves korában felesége lett egy...
A vádlott (közbe):... tökfilkónak...
A bíró (szellemes mosollyal): Talán igaza lehet, madame, mert hiszen a házasság is azt bizonyítja... A férje azonban hamarosan észre tért és ön szabadá lett, ami módot nyújtott önnek arra, hogy immár korlátlanul cselekedjék. És madame volt szives a szabadságot kellőleg felhasználni. Még pedig...
A vádlott (közbe): Pardon, bíró ur.
A bíró: Jól van; ne részletezzük ezeket a dolgokat. Azonban a bonyodalmak tovább szövdőnek. Ezt már nem hallgathatjuk el. Sőt igen érdekes, tanulságos az egész és mások okulására is érdemes följegyeznünk... Lássuk csak a históriát. Ahány házasságközvetítő irodát Párisban találhatott, madame mindenütt jelentkezett. Fiatal, csinos özvegy, akinek van is valamikéje — biz ez eléggé csábító. És önnek szerencséje is volt. Egyre-másra kötötte az ismeretségeket, amelyek barátságos közeledéssel kezdődtek, intim ebédekkel folytatódtak, aztán egyszerre ketté szakadtak. Az ön szive látszólag sajgott, de ez — mondom — csak látszólag sajgott, mert ön maga idézte elő a szakításokat.
A vádlott (kipirult arccal): Nem igaz!

A bíró: Pardon, madame, a bíróság nem hazudik. A nyomozás szépen, rendén kiderítette, hogy ön, — amikor érkezettnek látta az időt, — névtelen levéllel bevádolta a völegénye előtt... önmagát. A levél hatott és visszakarta a gyűrűt, amire választ azonban nem adott. Hogy miért nem választott? azt akkor csak ön tudta, de nemsokára az illető urak is megértették. Megesett ugyanis, hogy az elítávozott völegénynek egyike-másika új frigyét keresett és talált is. Az eljegyzésről ön tudomást szerzett és — egyszerre megtalálta a korábbi szerelmes leveleket, amelyek önnek íródtak s amelyekhez hasonló az az ur most már más hölgynek ír. Mi sem természetesebb, mint az, hogy az ön váratlan elöttoppanása nagy zavart támasztott. A völegény ur megszeppent és — megalkudott önnel.
A vádlott (zavartan köhint).
A bíró: Remélem, madame, nem tagadja ezt?
A vádlott (hallgat).
A bíró: A szerencse csodálatosan kedvezett önnek. Szegénységét lassanként jómód váltotta fel, a pénz pedig sürűn következett egymás után. Mignem aztán betoppant az ünneprontó: Martin Russe ur.
A vádlott (gyűlölettől izzó pillantást vet a panaszos felé).
A bíró: Ez az ur nyomozni kezdett és sikeresen járt el. Tudja-e, madame, hány megsarcolt imádóját kutatta fel?... Tizennyolcat!... Szép szám, az kétségtelen. És tudja, mennyi tókt találtunk önnél? Három takarékkönyvben huszezer frankot!... Most pedig térjünk a bírászkodás terére, madame.
(A bíró egy esztendei szabadságvesztésre ítéli a vádlottat.)

Jules Lévy.

HIREK.

Tájékoztató.

A gőzfürdő (telefon 118. szám) minden nap reggeli 1/2 órától kezdve délig az urak részére nyitva van; hölgyek részére minden kedden és pénteken déltől 5 óráig délután; ugyanazon napokon este 1/2 órától 1/2-ig urak részére is. Vidéki hölgyek részére minden nap délből gőzfürdő. A kádfürdő egész nap nyitva marad.

A Torontálvármegyei Magyar Közművelődési Egyesület ingyenes olvasóhelyisége nyitva minden nap déltől 5 óráig, vasár- és ünnepnapon déltől 2 óráig.

Január 21. Városi közgyűlés.
Február 11. Közig. bizottsági ülés.

— **Vasuti előmunkálattal engedély.** A m. kir. kereskedelmi miniszter G a g o d i c s János pusztastefánia-udvari lakosnak a pancsova—petrovostellói h. é. vasut Pancsova állomásától Titel állomásig vezetendő szabványos nyomtávú gőzmozdonyu h. é. vasutvonatra kiadott előmunkálattal engedély érvényét egy év tartamára meghosszabbította.

— **Esküvő.** Vértesi Weisz Ernő buziásfürdői tb. szolgabíró, vértesi Weisz vezérőrnagy, lovassági dandárnok fia, a napokban tartotta esküvőjét Marsovszky Ilonka kisasszonnyal, marsófalvi Marsovszky Árpád lugosi polgármester kedves és szeretetreméltó leányával. Az esküvő Lugoson folyt le szűk családi körben.

— **Az iskolagondnokság bucsuja a tanfelügyelőtől.** A nagybecskereki állami elemi iskola gondnoksága, a tanítói és tanítónői kar, valamint a róm. kath. papság ma délelőtt 11 órakor testületileg tisztelt L á n g István tanfelügyelőnél, hogy távozása alkalmával bucsút mondjon a Torontálmegyében sajnós oly rövid ideig működött tanfelügyelőnek. A küldöttséget dr. P l e c h l Szilárd m. főorvos, a gondnokság elnöke vezette, aki meleg szavakban adott kifejezést annak a mély és egyértelmű sajnálatnak, amely minden, a tanügy iránt érdeklődő férfiu erőit vett, amikor Láng István elhelyezésének híre jött. Erélyével, szorgalmával, hazafiasságával e rövid idő alatt is hervadhatatlan érdemeket szerzett a megyei tanügy terén s távozása ennek az ügynek nagy veszteségét jelenti. Láng István meghatottan köszönte meg a tisztelgést. Őt a szolgálat érdekében helyezték át, ez elhatározás előtt meg kell hajolnia, de a távolból is mindig szeretettel fog visszaemlékezni Torontálmegyére és azokra a férfiakra, a kikkel itt érintkezésben állott s ugyanezt kéri azoktól is.

— **Lapunk felelős szerkesztője** dr. Brájjer Lajos néhány napra elutazott Nagybecskerekéről.

— **Az 1907. évi sorozások.** Mint illetékes helyről értesülünk, Nagybecskereken az 1907. évi fősorozásokat április hó 17. és 18-ik napjain a városháza nagytermében tartják meg.

— **Ujjonck kisorsolása.** A városházán tegnap ejtették meg az 1907. évben sor alá kerülő ujonck kisorsolását. A sorsoláson Strosz Béla városi főjegyző, katonai elnök, a bizottság tagjai voltak: Weitenchan Mihály, Grubacski Pára, Gardinovacszy Milán és Nedity Dusan; a jegyzőkönyvet Graszl Ferenc jegyezte. A sorsolás eredménye szerint Nagybecskerek az 1907-ik évben 162 első korosztálybeli ujoncot fog állítani.

— **A DMKE ünnepségei.** A DMKE. vezetősége egybeállította már a február 2-iki és 3-iki ünnepségek végleges programját. Eszerint az ünnepségek sorrendje a következő:

Február 2-án: Délután Arad, Bácsbodrog, Békés, Csanád, Csongrád, Krassószörény, Temes és Torontálvármegyei területeiről érkező egyesületi tagok fogadtatása a vasutnál és azoknak részben szállókban, részben magánháznál való elszállásolása. Délután fél 6 órakor a DMKE. igazgatóságának a gyűlése a DMKE. székházban. Este hét órakor díszelőadás a színházban. Este 10 órakor 8 császári és királyi fenségeik: József királyi herceg és Augustia királyi hercegnőnek a DMKE-ből a Kass-vigadó összes termeiben.

Február 3-án: Délelőtt tíz órakor ünnepi szentmise a szegedi belvárosi Szent Demeter-egyházban. Délelőtt tizenegy órakor a DMKE. székházban és nevelőintézetének főszentelése és megáldása a felekezeti püspökei és főpapjai által. Délután egy órakor ünnepi lakoma a Kass-vigadóban. (Teríték hat korona.) Délután öt órakor tea-estély.

— **A villamtelep szakértői megvizsgálása.** Mint említettük már, a városi villammű igazgatójának javaslatára a villammű-bizottság szakértőt kért a kereskedelmi minisztertől a városi villamműnél szükséges dinamógép beszerzése s a villammű megvizsgálása dolgában. A miniszter e célból Hollós műszaki tanácsost küldötte ki Nagy-

becskerekre, aki ma este fél 6 órakor érkezik Nagybecskerekre. Hollós műszaki tanácsos a pályaudvarról nyomban a villamtelepre megy, ahol néhány órán át megvizsgálja a telepet ebben az időben azért, mert fél 6 és fél 9 óra között legnagyobb a fogyasztás. Holnap délután 3 órakor a villammű-bizottság ülést tart, amelyre meghívják Hollós műszaki tanácsost is, aki a bizottság előtt szakvéleményt fog mondani s a város hoz beérkezett dinamógép ajánlatokról is fog nyilatkozni.

— **Segédjegyző-választás.** Révaufalun a legutóbbi segédjegyző-választáson Deslea Trajánt választották meg segédjegyzőnek.

— **Munkások szövete.** Törökkanizsáról írják: A magyarországi földmunkások országos szövetségének törökkanizsai és torontáljózseffalvai csoportja, a f. év január 7-ikén megtartott népgyűlésen megalakult. Elnök lett Beller Béla, pénztáros Somogyi István, jegyző Battancsev Obrad, ellenőr Magyarai János és Rankov Szovra, bizalmi férfi Terényi Balázs és Rice István. Az ujjonnan megalakult csoport a megalakulásról felvett jegyzőkönyvet tudomásvétel végett közölte Törökkanizsa község előjáróságával, ez azonban a főszolgabírói hivatalhoz tette át a bejelentést, minthogy a szolgabíróság a múlt év folyamán a helyi csoport megalakulását megtagadta. A szolgabíróság fog dönteni abban a kérdésben, hogy a csoport megalakulását tudomásul veszi-e vagy sem.

— **Nyitványos köszönet.** Galler János ur koszorúmegváltás címen együtünknek 10 koronát adományozni kegyeskedett, melyért hálás köszönetet mond Winter Katalin, az izr. nőegylet elnöknője.

— **A nagybecskereki pénzügyigazgatóság és Nagyikinda.** A nagyikindaiak akciót indítottak, hogy a nagybecskereki pénzügyigazgatóság kettéválasztassék s ott pénzügyigazgatóság álltassék föl, amennyiben pedig ez nem lehetséges, Nagyikinda pénzügyi kirándulást kapjon. Mint Nagyikindáról jelentik, az ottani városi képviselőtestület legutóbb foglalkozott ezzel az ügyvel s elhatározta, hogy ez ügyben küldöttséget meneszt a miniszterhez és csalakozásra szólítja fel a többi érdekelt adóhivatali székheleket is.

— **A temesvári munkaközvetítő intézet.** Temesvár város ipari és kereskedelmi munkaközvetítő intézetének igazgatósága a következő tevékenységi kimutatást közli velünk: Az 1906. év folyamán, az előző évről áthozott munkát nem kapott munkásokkal együtt, munkáért jelentkezett 3815 férfi munkás, 193 női munkás, 34 fi-tanonc, 5 leány-tanonc. Összesen 4047 munkás. Ellenben a munkaadók az intézethez fordultak 2489 férfi munkásért, 76 női munkásért, 125 fi-tanoncért, 2 leány-tanoncért. Összesen 2692 munkásért. Munkát kapott 1703 férfi munkás, 65 női munkás, 26 fi-tanonc. Összesen 1794 munkás. Ezen számok mutatják, hogy a bejelentett férfi munkásoknak 44,6%, a női munkásoknak 36,6%, a fi-tanoncnak 76,4%, valamennyi bejelentett munkásnak és tanoncnak 44,3%-a jutott munkához, míg a munkaadók rendelkezésére a férfi munkásokat illelőleg 68,4%, a női munkásokat illelőleg 85,5%, a fi-tanoncokat illelőleg 20,8%, az öszmunkásokat és tanoncokat illelőleg pedig 66,8% nyert kielégítést. A legnagyobb forgalom, illetve közvetítés, a faiparban (454) fordult elő. Jelentékeny volt még a fémfeldolgozásnál (339), a ruházati iparnál (288), a gépiparnál (158). Az intézet fennállása óta 5343 munkakereslet, 3680 munkakínálat és 2401 közvetítés volt.

— **Megőrült a malom.** Mint Öbessenyőről jelentik, borzalmas halállal halt meg Beller Jakab szárazmalom tulajdonos. Beller ugyanis a napokban amint a malom kerekeit vizsgálta, közéjük esett és azok valósággal megőrülték. Mire segítségére mentek, a szerencsétlen ember már egy öszszemorzsolt hústömeg volt.

— **Vasuti összedűközés.** Az arad-csanádi motoros vonat szombaton Zimánfalunál egy álló tehervonatba ütközött. Több kocsi összezúzódott. Kvirinyi Sándor aradi bortermelő a fején veszedelmesen megsebesült. Kivüle még hat utas könnyebb sebet kapott. Az összedűközés oka az, hogy az állomás sötétségben volt.

— **Bevonulás a kaszárnyákba.** Ki hitte volna, hogy az ősi népdal, mely szerint októbernek első napján be kell rukkolni, olyan variálást fog szenvedni, mint most, amikor január 15-én hívták be az október havában sorozott ujonckokat. E szokatlan körülmény természetesen a nagy politikai háborura vezethető vissza, amelynek következtében a sorozások későbbben a rendesnél s így a bevonulás is csak most történhetett meg. Ez azonban már most kesveset változtat a dolgon, a legénységnek október helyett ma kellett bevonulni s három év mulva ilyenkor fog csak szabadulni. A kaszárnyák felé vezető utakon

tarka csoportokban vonulnak el a különböző nemzetiségi ujonckok, vállakon a kis sárga kofferrel, meglehetősen nyomott hangulatban, mert hát nem egészen olyan fényes az a bizonyos „gyöngyölet”.

— **Halálos multság.** Mint Pancsováról írják, ott Vojka János lámpagyújtogató fiával együtt a napokban elment a korcsmába egy kis dinomdánomot csinálni. Itt azonban valami parázs verkedés keletkezett, amelyben mind a két Vojka részt vett, még pedig oly szerencsétlenül, hogy megsebesültek. Az öreg pláne oly veszedelmes sérüléseket szenvedett, hogy sebeibe behalt.

FERENCZ JOZSEF keserűvíz

(20-9.5)

Multság.

Farsangi naptár.

Január	17. Földmives-bál.
„	19. Dominó-estély a Lloydban.
„	26. Polgári bál a kaszinóban.
Február	2. Kultürestély.
„	2. A kereskedelmi alkalmazottak szakegyesületének multsága a „Korona” szalodában.
„	9. Izraelita nőegylet táncestélye.

* **A felső kereskedelmi iskola estélye.** A felső kereskedelmi iskola, mint már egy ízben említettük, jövő hó 9-én a Lloyd társaság termeiben nagy hangverseny estét rendez deáksegélyző pénztára javára. A hangverseny — miut az alábbi műsorból is kitűnik — számot tarthat a legnagyobb érdeklődésre. A rövid, de művészi nivón álló program, a jótékony cél s az ifjúság hamisítatlan derűje olyan keretet fognak adni az estélynek, amely a javából való lesz az idei farsangban. A hangverseny egyes pontjaiból már javában folynak a próbák s a rendezőség Perl Mihály tanár vezetésével más irányban is buzgódik az est sikere iránt. A műsor a következő: 1. „Vig monológ”, előadja Sziágyi Rózsika k. a. 2. a) P. Maresch: „Sändchen”. b) M. Moskovszky: Spanyol táncok, előadja zongorán Kokits E., hegedűn Götter J., Láng K. és Till I., csellón Machalek D. és Wild H. 3. „Egy kis-leány keservei”, vidám költemény. írta Schröder Béla, előadja Thury Mici k. a. 4. a) E. Simonetti: „Madrigale”. b) Chopin F.: „Nocturne”, hegedűn Götter János, zongorán kiséri Kokits Egon. 5. a) Tschaiakovsky: „Baccharolle”; b) Gaál Ferenc: „Magyar rapszódia”, zongorán előadja Kokits Egon. 6. Fesca: „Adagio”, előadja zongorán Kokits E., hegedűn Götter J., Láng K. és Till I., csellón Machalek D. és Wild H. 7. Tanc reggelig.

Irodalom és művészet.

* **A délvidéki színi kerületből.** Polgár Károly szintársulsta e hó 17-én megy át Zomborból Lugosra, hogy ott megkezdje a harmadfél hónapos évadot. A kerületi választmány január 20-án tart Lugoson ülést, amelyen, miután Polgár szerződése áprilisban lejár, a pályázat kiírása felett fognak határozni. Nagybecskerekéről az ülésen részt vesznek: Botk a Béla főispán, dr. Brájjer Lajos, dr. Pollák Győző és dr. Perisics Zoltán b. tagok.

* **Az Uj Idők legújabb száma** Bródy Sándortól hoz cikket Jókairól. Reszletet közöl a Farkas Pál a „Báiványok” című színművéből s bemutatja Pósa Lajosnak a Petőfi-társaság nagygyűlésén felolvasott új költeményeit. Igen érdekes Spaitz Sándor cikke, aki egy találkozását mondja el a most elhalt perza sabbal. Novellát irt még az e heti számba Pap Mariska és Vértessy Gyula, cikket Szerb Zsigmond, verset Juhász Gyula. Az Uj Idők előzetési ára negyedévenként négy korona.

Szoptató anyák

sokszor oly időben érzik magukat teljesen kimerültnék, mikor éppen erőre és legjobb egészségre volna szükségük, hogy anyai kötelességeiknek megfelelhessenek. Különösen ók találnak tehát a Scott-féle Emulsio-ban egy valóssággal felülmulthatatlan táp- és erősítő szert. A legjobb gyógyszer-cukamajolajból alfosforosavas mész és nátron hozzáadásával készült, feltétlenül jó ízű és rendkívül könnyen emészthető, az étvágyat gerjeszt és így fiatal anyák erősítésére minden más szernél jobb. A Scott-féle Emulsio segélyével megszüntetjük a gyöngeséget és gyorsan új erőre, új életkedvre teszünk szert. — A Scott-féle Emulsio sokkal hatásosabb és megbízhatóbb, mint a közönséges csukamáj-olaj.

A Scott-féle Emulsio valódiságának jele a „hátán nagy csukahalat vivő halász” védjegye.

Ezen lapra való hivatkozással és 75 fillér levélbélyeg beklódása ellenében mintával bérmentve szolgál:

Dr. BUDAI EMIL „Városi gyógyszerháza”
BUDAPEST, IV., VÁCI-UTCA 34/50.

Egy eredeti füveg ára: 2 K. 50 f.

Kapható minden gyógyszerházaiban.

TÖRVÉNYSZÉK.

§ Gyllkos házigazda. Megirtuk annak idején, hogy Lämlein János beodrai lakos, aki régebben jómódu kereskedő és földbirtokos volt, de idővel különféle sorscsapások tönkretették, úgy hogy egy kis házon kívül egyebe nem maradt. Lämleinál albérletben lakott egy Schneider János nevű napszámos, aki október 31-én este meglehetősen ittas állapotban tért haza. Az udvarban Lämleinnek kutyája éktelen ugatással ugrálta körül az ittas Schneidert, aki e miatt a pitvarajtóban álló házigazdát szidalmazni kezdte. A szóváltás mindig hevesebb és hevesebb lett, míg nem Schneider tetlegesen is háttalmozta házigazdáját, aki a lakásába menekült. Schneider ide is követte s az öreg embert az asztalra fektetve fojtogatni kezdte. Ekkor Lämlein az asztalon fekvő s vacsorájához elkészített kését felkapta s azt háromszor Schneider altestébe vágta. Schneider a súlyos sérülések következtében néhány nap múlva meg is halt. A nagybecskereki kir. törvényszék ez ügyben ma tartotta meg a fő tárgyalást. Makk József törvényszéki bíró elnöke alatt, amelyen Lämleint halál okozott súlyos testi sértés vétsége miatt 2 évi és 6 havi fogságra ítélte. A vadlott felebbezést jelentett be.

TÁVIRATOK.

Országgyűlés.

— A képviselőház ülése. —

Budapest, január 15. (A „Torontál” eredeti távirata.) A képviselőház ma délelőtt Justh Gyula, majd Rakovszky István elnöklésével ülést tartott.

Az ülés megnyitása után Jekelfalussy Lajos honvédelmi miniszter benyújtotta a katonai özvegyek és árvák ellátásáról szóló törvény módosítására vonatkozó törvényjavaslatot.

Kiadják a bizottságoknak.

Ezután áttértek a kultusztárca költségvetésének folytatásáról tárgyalására. Ma először Ferenczy Károly szólal föl, aki a székelyek érdekében beszél.

Becsey Károly az ovodák szaporítását tartja szükségesnek. Majd az egyetemek ügyéről beszél s a harmadik egyetemet Szegeden kívánja fölláttatni.

Hódy Gyula: Zombolyán. (Derűtség.)

Kmetty Károly az egyetemek tulajdonosságát panaszolja föl, majd rosszalja, hogy a nőket bebocsátják az egyetemre, mert az szerinte a nőknek kárára van. Ezután a színházokról kezd beszélni.

Elnök: Erről ne tessék beszélni. A színházak még nem tartoznak a kultusztárcahoz.

Kmetty Károly a Ház engedelmet kéri, hogy a színházakról beszélhessen.

Az elnök erre megolvastatja a képviselőket s konstatálja, hogy a Ház nem határozatképes, miért is az ülést felfüggeszti.

A szünet alatt Justh elnök ingerülten kikelt az ellen, hogy a képviselők mindig másról akarnak beszélni. Ezt nem lehet megengedni s ő nem is engedi meg. Ha nem tetszik, keressenek más elnököt.

Most újból megnyitja az ülést, mire Kmetty folytatván beszédét, először is kijelenti, hogy a színházak témájától eláll. Beszél továbbá az egyetemi dolgokról s végül kijelenti, hogy a harmadik egyetemet Szegeden kívánna létesíteni.

Az elnöki székét Rakovszky István foglalja el.

Maniu Gyula nemzetiségi a nemzetiségi törvény végrehajtásáról szól, majd attér a közigazgatási visszaélések fejtegetésére.

Elnök: Ez nem tartozik a tárgyhöz. Farkasházy-Fischer Zsigmond: De a szólásszabadsághoz tartozik.

Elnök: Farkasházyt rendreutasítja. Az ülés folyik.

A királyról.

Budapest, január 15. (A „Torontál” eredeti táv.) A király a tegnapi napot Schönbrunnban töltötte, ahol Burián báró közös pénzügyminisztert külön kihallgatáson fogadta.

Minisztertanács.

Budapest, január 15. (A „Torontál” eredeti távirata.) Ma délelőtt a képviselőház ülése előtt minisztertanács volt, amelyen jelen volt Abrányi Kornél, a sajtóiroda főnöke és Fülep Kálmán főpolgármester is. A minisztertanács Polónyi ügyével foglalkozott, hogy Polónyinak teljes elégtételre módot nyújtson.

A Polónyi—Halmos-ügy.

Budapest, január 15. (A „Torontál” eredeti távirata.) A Budapesti Tudósító utján Polónyi Géza igazságügyminiszter a közte és Halmos János között fölmerült ügyben nyilatkozatot és okiratokat közöl a maga igazolására. Polónyi mindenekelőtt konstatálja, hogy ő módot nyújtott Halmosnak vádjai igazolására, mikor megbízottait, Bolgár Ferencet és Kaas Ivort hozzáküldte, Halmos azonban ez elől kitért.

Ezután Polónyi négy okiratba foglalt nyilatkozatot tesz közzé. Az egyik megbízottainak Bolgár Ferencnek és Kaas Ivor bárónak a nyilatkozata, akik konstatálják, hogy nem kapták meg Halmostól a kellő magyarázatot. A második nyilatkozat Fülep Kálmán főpolgármesteré, aki a kérdéses ügyek idején tiszti ügyész volt. Fülep kijelenti, hogy az ő ügyészsége alatt nem tudott arról, hogy Polónyi valamely ügyben a maga haszna érdekében közbejárt volna.

A harmadik nyilatkozat Geschwindt György a Geschwindt-gyár tulajdonosáé, Halmos vádjai ugyanis a Geschwindt-gyár kitélepitése dolgában irányulnak Polónyi ellen. Geschwindt elismeri, hogy Polónyival ez irányban összeköttetésben volt, de ez megszakadt, mert Polónyi azon az állásponton volt, hogy a Geschwindt-gyár a kitélepitésért semmiféle kártérítésre nem tarthat igényt és semmi követelést nem támaszson a főváros irányában. Ilyen értelemben tehát a főváros érdekében vállalta volna el csak Polónyi a megbízatást, ami azonban megszakadt.

A negyedik nyilatkozat Bárczy István polgármesteré, aki Polónyit fölhatalmazta annak a kijelentésére, hogy az ő tudomása szerint Polónyi sohase járt közbe valamely ügyben. Ezt a kijelentést közli Polónyi.

Ez utóbbi nyilatkozatra Bárczy István külön nyilatkozatban felel s azt mondja, hogy őt Polónyi kérte magához ez ügyben. Kijelenti, hogy igaz ugyan, hogy Polónyi nála sohase járt közbe semmiféle ügyben, de Halmosra nézve nem tudja.

A perzsa trónválozás.

Budapest, január 15. (A „Torontál” eredeti távirata.) Teheránból táviratozzák: Az elhunyt Muzaffer Eddin sah harmadik fia az ország déli részeiben hadsereget gyűjt, amelylyel meg akarja támadni bátyjának, az új sahnak csapatjait. Hívei már ki is kiáltották sahnak.

Az orosz események.

Budapest, január 15. (A „Torontál” ered. táv.) Szentpétervárról jelentik: Ma a hivatalos lap császári kéziratot közöl, amelyben a cár ama reményének ad kifejezést, hogy az általa kinevezett miniszterium Stolypinnal az élén az új дума megalakulása után is meg fog maradni hivatalában.

Budapest, január 15. (A „Torontál” eredeti távirata.) Szentpétervárról jelentik: Tegnap éjjel a Wassiljewskij-Ostrow városrészben különféle házkutatásokat tartottak. Egy ilyen kutatás alkalmával a rendőrséget eddig ismeretlen tettesek golyózáppal fogadták, amelynek két tiszt és egy rendőr esett áldozatul.

Dr. Brájjer Lajos távollétében a szerkesztésért felelős Somfai János.

Határidő-üzlet.

Budapest, január 15. (A nagybecskereki Lloyd-társulat távirata.) A mai tőzsdén déli zárlatkor a következő árakat jegyezték:

Buza (áprilisra 1907.)	14.76
Buza (okt. 1907.)	15.36
Rozs (áprilisra 1907.)	13.38
Zab (áprilisra 1907.)	14.64
Tengeri (májusra 1907.)	10.20

Nyilttér.*

Selyem és „Henneberg”-selyem 60 kr.-tól feljebb, bérmentve és vámentesen. Minta postafordultával.

Megrendelések bármely nyelven intézendők: an Seidenfabrik. Henneberg in Zürich. (75/3-31)

Értesítés.

Van szerencsém Nagybecskerek és vidéke n. é. közönségének szives tudomására hozni, hogy özv. dr. Petrovits Szilárdné urnó Gimnázium-utcai házában egy

fogorvosi rendelő-intézetet nyitottam.

A fogorvosi modern tudomány szerint a legkomplikáltabb szájbetegségek rádiummal való radikális gyógykezelését elvállalom.

Elvállalom továbbá minden e szakmába vágó betegségek gyógyítását. Az összes általam készített műveletekért 5 évi írásbeli jótállást vállalok.

Kiváló tisztelettel

ifj. Prohaszka N. Ignác,

6 cs. és apostoli kir. felsége legfelsőbb elhatározásával az operáció fogorvosi gyakorlattal feljogosítva specialista fog- és szájbetegségekben. (66-33)

* Az e rovat alatt körültekert nem vállal felelősséget a szerk.

Meghívó.

Az 1898: XXIII. t.-c. alapján alakult Országos Központi Hitelszövetkezet kötelekebe tartozó Torontálvármegyei központi hitelszövetkezet, mint az Országos Központi Hitelszövetkezet tagjának mai napra kitűzött

rendes közgyűlése

határozatképes nem lévén, az a vármegyei ház nagytermében folyó évi január hó 23-án d. e. 10 órakor fog megtartatni.

Erre a szövetkezet tagjai oly észrevétellel hivatnak meg, hogy az a megjelent tagok számára való tekintet nélkül határozatképes leend.

Napirend:

1. Mult évi üzleteredményről szóló jelentések tárgyalása.
2. Zárszámadások megvizsgálása és a felmentvény megadása.
3. Mérleg megállapítása.
4. Tiszta jövedelmekről való rendelkezés.
5. Netáni indítványok.

1906. évi december hó 31-én volt a szövetkezetnek 1411 tagja 5177 üzletrészzel, az év folyamán belépett 179 tag 249 üzletrészzel, kilépett 119 tag 223 üzletrészzel.

A felügyelő-bizottság által megvizsgált évi mérleg a szövetkezet helyiségében kifüggesztetett és mindenki által megtekinthető.

Kelt Nagybecskereken, 1907. évi január hó 5 (85-1.1) Az igazgatóság.

44. szám. 1907.

82-3.1

Árverési hirdetmény.

Mely szerint ezennel közhírré tétetik, hogy a község, mint testület tulajdonát képező 660 holdnyi réti földeken gyakorlandó vadászati jog egymásután következő 6 évre, 1907. évi augusztus 1-ére való érvénynyel, a legtöbbet ígérőnek folyó évi január 23-án d. e. 9 órakor a község-házánál megtartandó nyilvános árverésen berbe fog adatni.

Szerbaradác, 1907. január 10.

Előljáráóság.

M e g h i v ó.

A Törökkanizsai központi takarékpénztár mint részvénytársaság

XII. évi rendes közgyűlését

1907. évi január hó 27-én d. e. 11 órakor Törökkanizsán az intézet helyiségében tartja meg, melyre a t. részvényeseket van szerencsém tisztelettel meghívni.

T á r g y s o r o z a t:

1. Közgyűlési jegyzőkönyv hitelesítésére 2 részvényes kijelölése.
2. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentése és az 1906. évi zárszámadás beterjesztése.
3. A tiszta nyereség felosztása iránti határozathozatal.
4. A felmentvény meg- vagy meg nem adása.

5. A felügyelő-bizottság 1906. évi működéséért tiszteletdíj megállapítása.
6. Az alapszabályok 22. §-ának módosítása a biztosítási üzletkör kiterjesztésére.
7. Intézeti elnök és igazgatóság választása az alapszabályok 64. §-a értelmében.
8. Netáni indítványok.

Törökkanizsán, 1907. január hó 10-én.

Tallán Emil s. k., intézeti elnök

Jegyzet: Minden részvényes, ki a közgyűlésen résztvenni óhajt, szelvényivel ellátott részvényeit a közgyűlést megelőző napig az intézet pénztáránál térítvény mellett letenni tartozik VAGYON. MÉRLEG-SZÁMLA 1906. ÉVI DECEMBER HÓ 31-ÉN. TEHER.

Pénzkészlet	—	—	—	—	16670	78	Részvénytőke	—	—	—	—	120000	—
Váltó	—	—	—	—	1066105	—	Tartalékalap	—	—	—	120000	—	—
Kötvény	—	—	—	—	157544	50	Külön tartalékalap	—	—	—	45076.65	165076	65
Jelzálog	—	—	—	—	389820	88	Átmeneti kamatok	—	—	—	—	17000	—
Értékpapír	—	—	—	—	33200	—	Betétek s tőkésített kamatai	—	—	—	—	927774	92
Pénzüintézetekkel folyószámlán	—	—	—	—	4697	46	Osztalék	—	—	—	—	96	—
							Visszleszámolás	—	—	—	—	221033	—
							Engedményezett jelzálog	—	—	—	—	188637	63
							Nyereség	—	—	—	—	28420	42
					1668038	62						1668038	62

VESZTESÉG.

NYERESÉG- ÉS VESZTESÉG-SZÁMLA 1906. ÉVI DECEMBER HÓ 31-ÉN.

NYERESÉG.

Betéti kamatok	—	—	—	—	37612	15	Részvényátíratási díj	—	—	—	—	30	—
" " adója	—	—	—	—	3761	22	Váltó kamat	—	—	—	—	72271	12
Állami-községi adó	—	—	—	—	6618	89	Kötvény kamat	—	—	—	—	12761	10
Visszleszámítási kamat	—	—	11035.35	—	—	—	Jelzálog kamat	—	—	—	—	15584	23
Jutalék	—	—	376.33	—	11411	68	Értékpapír kamat (adómentes)	—	—	—	—	1200	—
Fizetések	—	—	—	—	12937	94	Biztosítási ágán jutalék	—	—	—	—	1056	56
Kezelési költség	—	—	1722.04	—	—	—	Leirt követelésekből befolyt	—	—	—	—	1276	85
Betegsegélyző pénztár	—	—	50.02	—	—	—	Nyereség áthozat múlt évről	—	—	—	—	1155	42
Magy. pénzint. orsz. szöv. tagdíj	—	—	150.—	—	—	—							
Nyugdíj biztosítás	—	—	261.24	—	2183	30							
Lakbér	—	—	—	—	1099	48							
Felszerelés	—	—	—	—	129	20							
Leírás: váltóból	—	—	592.—	—	—	—							
kötvényből	—	—	569.—	—	1161	—							
Nyereség	—	—	—	—	28420	42							
					105335	28						105335	28

Törökkanizsa, 1906. december hó 31-én.

A pénztárért: Dus Vince s. k.

A könyvvitelért: Loránt Marcel s. k.

Jelen mérleg-, nyereség- és veszteség-számlát megvizsgáltuk és annak minden egyes tételét a fő- és mellékkönyvekkel teljesen egybehangzónak találtuk.

Törökkanizsa, 1907. január hó 10-én.

A Z I G A Z G A T Ó S Á G:

Bálint Jenő s. k. Dr. Csillag Mihály s. k. Dr. Eisler Ignác s. k. Rác Ferenc s. k. Tallán Jenő s. k.
Törökkanizsa, 1907. január hó 13-án.

A F E L Ü G Y E L Ő - B I Z O T T S Á G:

Opreán Aurél s. k. Ringhofer Andor s. k. Madár Imre s. k.

Felügyelő-bizottsági jelentés.

A t. közgyűlés bizalma által a Törökkanizsai központi takarékpénztár mint részvénytársaság ügyvezetésének felügyeletével megbizva, van szerencsénk a kereskedelmi törvény 197. §-ának megfelelőleg ebbeli hivatásunk teljesítéséről jelentésünket előterjeszteni. Intézetünk ügymenetét ez évben is figyelemmel kísértük, annak minden ágát gondosan ellenőriztük, a társaság pénztárában váratlan vizsgálatot tartottunk s úgy az ügykezelést, mint a könyvvezetést teljesen rendben levőnek találtuk.

Az igazgatóság által lezárt 1906. évi mérleget, valamint a nyereség- és veszteség-számlát átvizsgáltuk, helyesnek és annak tételeit a fő- és segédkönyvekkel egyezőnek találtuk; ennél fogva az igazgatóságnak 28.420 kor. 42 fillér nyeresemény hova fordítása iránti javaslatát magunkévá tesszük és kérjük a t. közgyűlést, hogy a bemutatott zárszámadások alapján a felmentvényt úgy a magunk, valamint az igazgatóság részére megadni kegyeskedjék.

Törökkanizsa, 1907. január hó 13-án.

Opreán Aurél s. k., f. ü. b. elnök.

Ringhofer Andor s. k., f. ü. b. tag.

Madár Imre s. k., f. ü. b. tag.

H A S Z O N F E L O S Z T Á S I J A V A S L A T:

1906. évi tiszta haszon	28420.42 K.	
Osztalékra 600 drb után à 20 korona		12000.— K.
Jutalmazásra		1632.60 "
Tartalékalapra		12923.35 "
Jóteknycélra		400.— "
Jövő évi számlára vitessék		1464.47 "
Összesen	28420.42 K.	

Nyomatott Pleitz Fer. Pál kiadónál, Nagybecskereken.